

„A KOLLÉGÁIM AZT KÉRTÉK: MARADJAK”
**EMBER CSABA FOLYTATÁSRÓL, JUBILEUMOKRÓL ÉS
PERMANENS PROBLÉMÁKRÓL**

Ember Csaba a KÓTA 2021. VIII. 26-i közgyűlésén
(kota.hu)

Szeretné, ha végre nyugodtan lehetne tanítani, ha délutáni iskolai foglalkozások időszakába illeszkednének a zeneórák is, s ha mindenhol adottak lennének a digitális eszközök. Számos tervvel vágott neki következő ötéves elnöki ciklusának Ember Csaba, aki bár idén már szeretett volna távozni a posztról, a tagság végül meggyőzte, a mostani, pandémiás helyzetben vezesse továbbra is a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségét. Ember Csabával a most indult tanév örömhíreiről, valamint olyan nehézségekről is beszélgettünk, mint a tanárhiány, az alacsony fizetések vagy a KRÉTA okozta gondok.

- *Hogyan látja, mi mindent tartogat a zenepedagógusoknak a következő időszak?*
- Nagy bizakodással tekintek a tanév elé, mert a pandémia ellenére jelenléti oktatással indulhattunk szeptemberben, ami mindenki számára nagy könnyebbség. Számos örömhírről is beszámolhatok. Most avattak Veszprémben egy 1,6 milliárd forintért felújított iskolát, a zene világnapján fogjuk ünnepelni a felavatott kaposvári zeneiskolát, novemberben pedig a ceglédi zeneiskola hetvenedik születésnapját köszönhetjük. Nemrég a győri zeneiskola igazgatója, Szakács Erika átvehette a Lengyel Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét, és sok kollégánk kapta meg a Bonis Bona - A nemzet tehetségeiért díjat tehetséggondozásért. Emellett szeptemberben köszöntöttük szervezetünk alapítóját, Nemes Lászlót 85. születésnapján. Remélem, hogy ősszel végre már meg tudjuk ünnepelni az

harmincadik évfordulóját, amit a járvány miatt folyamatosan el

kellett halasztanunk. Szeretnénk átadni azt a húsz Művészetoktatásért emlékplakettet kedves, kitüntetett zenepedagógusainknak, amire már másfél esztendeje várnak. Bízom abban, hogy színre kerülhet az ünnepi műsor is, hangszeres előadókkal, táncsoporttal, kórossal és kiállítással. S elmondhatom azt is, hogy folytatódik a hangszeres-program, s akadnak nagyon jó törekvések, például a Farkas Ferenc Zeneiskolában, Egerben a szolfézsoktatás új módszereinek nyitnak teret.

- *Ahogy hallom, komoly belső viták szólnak arról is, hogy szabad-e másfél órát szánni hetente a szolfézsoktatásra.*
- Így van, különböző közösségi csoportok folytatnak erről eszmecserét. A véleményem az, hogy a szolfézsoktatásra nagy szükség van, a zeneértés-művelés fontos része, az amatőr muzsikusként ugyanúgy kell, mint a pályára készülőknek, csak a tanárképzés alakult át úgy, hogy ezt a hangszeres kollégák egy része nehezebben fogadja. Ilyen értelemben a zenetanár képzésnek rosszat tett, hogy teljesen elkülönült a hangszeres és a szolfézsoktatás-képzés, holott az együtt a zenetanárság. A tartalom lehet vitatkozni, kell is és a jó elveket korszerű módszerekkel kell hasznosítani. A pandémia alatt a távoktatásra tevődött a hangsúly, amelyben – ha élünk vele – temérdek lehetőség is rejlik, csak ehhez eszközökre is szükség van. Nagyon eltérő, hogy hol milyen eszközpark áll rendelkezésre, közben pedig a kottákhoz is hozzá kell férni digitálisan, úgy, hogy a szerzői jogok ne csorbuljanak. Lassan, de ezen az úton is haladunk. Megújulnak a tananyagok is, szeptemberben volt a bemutatója a II. átdolgozott Dobszay-kötetnek.
- ***Legutóbb még arról beszélgettünk, hogy lassan befejezi az elnöki munkát, most pedig csak úgy sorolja a következő elérendő célokat...***
- Igen, át akartam adni a vezetői posztot, de a kollégáim azt kérték, maradjak, hogy majd később, a járványt követően, s a közeljövő terveit megvalósítva döntsenek az utódomról. Végül sikerült meggyőzniük, így tavasszal újabb öt esztendőre vállaltam a feladatot. Kicsit könnyebbé teszi a helyzetemet, hogy különválasztottuk az általános és a zenei elnökhelyettesi posztot, az előbbit Magyar Margit, az utóbbit pedig Uher Bertalan tölti be. Tennivaló pedig akad bőven, hiszen Európai Ifjúsági Fesztivált akarunk rendezni 2023-ban, amikor Veszprém Európa Kulturális Fővárosa lesz. Az utóbbi időben sikerült a nemzetközi kapcsolatokat is erősíteni, hiszen júniusban volt az Európai Zeneiskolák Szövetségének (EMU) évi rendes közgyűlése, tisztújítással, s ezen a veszprémi zeneiskola igazgatóhelyettesét, Gál Csillát megválasztották az elnökség tagjának. Arról is

beszámolhatok, hogy a Metronóm Kht-nál elindultak az akkreditációs képzések, amelyek több mint 600 kollégát érintenek, segítve munkájukat.

Magyar Margit, a Tóth Aladár AMI intézményvezetője
(tothaladar.hu)

Uher Bertalan, a Csermák Antal AMI intézményvezetője
(vehir.hu)

Gál Csilla, a Csermák Antal AMI intézményvezető-helyettese
(vehir.hu)

- ***S mi mindent szeretne elérni, megvalósítani ebben az újabb öt esztendőben?***
- Jó volna, ha stabilizálna oly módon az alapfokú művészetoktatás, s ezen belül is a zeneoktatás, hogy nyugodtan lehessen tanítani. A gyerekek sosem lesznek kevésbé túlterheltek, de ebben az egész életre való felkészülésben, az egésznapos iskolában egy átlagos képességű általános iskolásnak éppen a zene nem fér bele a napjába. Aki különleges tehetség, annál ez egyszerűbb kérdés, de azoknál a gyerekeknél, akiknél a muzsikálás, a kamarazenélés csak abban segítene, hogy jobban fejlődjenek, boldogabb emberekké váljanak, nekik 17 óra után kellene kezdeniük a zeneórát, s ez se nekik, se a családoknak, se a tanároknak nem jó. A délelőtti és délutáni oktatásba bele kellene férnie a művészeti foglalkozásoknak is, s jó volna, ha erre állami szinten születne megoldás, s nem csupán egy-egy pedagógus jóindulatán múlna, hogy mikor kerülhet sor az órákra.

- ***Lát erre reális esélyt?***
- Nincs más út. Meg kell találni az egyensúlyt, hiszen minden tárgy fontos, az elméleti órák, a testnevelés és a zene is. Jó példát nyújt erre a Kodály-iskola. Emellett a kollégákban is jó volna, ha tudatosodna, a magyar zeneiskolák szervezete egy hálózatot alkot, ami könnyen elérhető, szakmai bázist is jelent. A régi lehetőségek ugyanis eltűntek, amikor a versenyekre nemcsak az induló gyerekek jutottak el, hanem az egyben tanári fórumot is jelentett. Fontosak a versenyek, de nem az a fő cél. Legyen a verseny mellett külön konferencia is, ami akár az interneten keresztül is lefolytatható, hogy még többen tudjanak belőle profitálni, legyen szakmai tapasztalatcsere. Az ehhez szükséges eszközpark belátható időn belül mindenütt rendelkezésre áll majd. Mert arról se feledkezzünk el, hogy százezer gyerek tanul zenét, s ez az nagyságrend állandónak tekinthető, s nekik zenéből is minden nap magas szintű oktatásban kell részesülniük. A céljaim közé tartozik az is, hogy a MZMSZ szervezeti életét kicsit erősítsem, mert a pandémia nagyon rányomta a bélyegét az utóbbi időszakra.

- ***A sok pozitív hír mellett beszéljünk a gondokról is: mennyire jelentkezik a zeneiskoláknál a tanárhiány?***
- Még jobban, mint a közoktatásban. Már a szervezetünk megalakulása idején javasoltuk, legyen jóval szélesebb körű a képzés, több hallgatóval, de hiába... Akkor jelentkezett igazán a probléma, amikor robbanásszerűen megnőtt a gyereklétszám, s 30-40 ezer helyett százezren kezdtek el zenét tanulni, és erre a felsőoktatás hirtelen nem készülhetett fel. De húsz év alatt sem sikerült mindezt

pótolni... Arról se feledkezzünk el, hogy éppen a tanárképzés kiválósága miatt a kiemelkedő zenekarok is elszívják a zenetanárokat az oktatásból, így Budapesten és vidéken egyaránt zenetanár-hiány van, amire megoldást kell találni. A Klebelsberg ösztöndíj érezteti hatását, de önmagában kevés.

Ember Csaba elnök-karnagy és a Balassagyarmati Dalegylet (2019)
(gyarmatihirek.hu)

- ***Korábban éppen arról szóltak a hírek, hogy az együttesekből szívja el a kiszámítható pedagógus-életpálya a muzikusokat...***
- Ez kategóriától függ. Vannak igazán kiemelkedő bért kínáló zenekarok, de nem túl sok. Számos olyan együttes akad, amelyeknél a zenetanárral azonos a fizetés. Kisebb társulat, kisebb zeneiskola ugyanúgy nem tud magas bért kínálni. S ez mindenki számára gondot jelent. Hiszen vegyünk két fiatalt, egy zenetanár házaspárt. Elhelyezkednek egy vidéki kisvárosban, s annyi fizetést kapnak csak, mint a szakmunkás minimumbér, amiből nem nagyon boldogulnak... Anyagilag kifizetődőbb Budapesten újságkihordónak lenni, mint vidéken zenetanárnak. Miközben aki ezt a hivatást választja, az nyolcéves korától készül a pályára. Hetente 4-6 órát tölt zeneiskolában, alapfokon, majd következik ugyanez középfokon, majd az ötéves felsőoktatás, diplomaszerezés. Másfél évtizedig tanulja a szakmát, s utána gyakoronok lehet, minimális bérért, miközben az itt szerzett végzettséget az unión belül számos országban jól megfizetik. Így sokan vagy külföldre mennek vagy egy nagyobb áruházba pénztárosnak, mert azt a posztot három hónapos tanfolyammal már be lehet tölteni, másfélszeres bérért... S ha már a gyakoronokokról beszélünk, máig várjuk a választ arra, hogy egy művészeti iskolában a gyakoronoknak miért 22 óra kötelező és miért nem 20, mint a közoktatás más iskoláiban. Mindennek az lesz a következménye, hogy egyre nehezebb lesz muzsikust találni, egyre kevesebben fogják megtapasztalni, mekkora

örömet jelent, ha a mindennapjaiknak része a zene, ha amatőr módon is, de rendszeresen játszanak, kamaramuzsikálnak, koncertre járnak, s ezáltal boldogabb és hasznosabb tagjai lesznek a társadalomnak. Vonzóvá kellene tenni a pedagóguspályát, mert így tényleg évről évre kevesebb a jelentkező.

- ***Örökké ismételt témánkat is előhozom: osztályfőnöki pótlék?!***

- Kétféle értelmezése volt, most megváltozott a jogszabály, így egyértelműen nem jár a zenepedagógusoknak. De a pótlék egyébként sem oldotta meg mindenkinek a problémáját. A pedagógustársadalom egészét kellene megfizetni, és nem arról van szó, hogy privilégiumot kérnénk.

- ***Milyen problémák miatt keresik még meg a kollégák?***

- Mióta megszületett, negyedik éve, azóta jelent nehézséget a zenepedagógusoknak a KRÉTA rendszer... Ugyanis csoportos oktatáshoz találták ki, ezzel az alappal pedig nem lehet pontosan hozzáilleszteni az egyéni oktatáshoz. Nem az adatszol-

gáltatás kellene legyen a lényeg, hanem a működés. S nemhogy javulna a helyzet, hanem egyre újabb problémák születnek.

- ***Említette már az online oktatást. Összességében, hogy látja, miként boldogultak e téren a zenepedagógusok?***

- Azok a kollégák, akik korábban nehezen tudtak bánni a számítógéppel, gyűjtötték az online tanítást segítő anyagokat, és így sikerrel foglalkoztak a gyerekekkel, vettek részt értekezleteken, versenyeken. Ez utóbbi tényleg csak kényszerű megoldás, viszont nagy tanulásággal is szolgált, s emiatt terjedt el az online jelentkezés általánossá tétele. Azaz most már például felvételeket kell beküldeni a zsűrinek, felvételi bizottságnak. Viszont ez nem biztos, hogy egyformán sikerül,

hiszen annyira más eszközökkel rendelkeznek az iskolák. Van, ahol egy komplett stúdiót is találni, de akad, ahol csak egy telefont... Ezeket az egyenlőtlenségeket is orvosolnunk kell. De ha már visszaidézzük a pandémia korábbi időszakát, arról sem szabad elfelejtkezni, hogy milyen sokan hoztak áldozatot a gyermekekért, keresték a megoldást, hogy legyen tanítás, s arról sem, hogy nagyon sok kiváló kollégát veszítettünk el, szomorúan emlékezünk rájuk.

Ember Csaba a KÓTA 2021. VIII. 26-i közgyűlésén
(kota.hu)

- *Ahogy hallgatom, úgy látom, ez az újabb öt esztendő is sok küzdelmet tartogat...*
- Akadnak gondok, de keressük a megoldási lehetőségeket. Sok éve állok elnökként a szervezet élén, azt kell mondjam, az utóbbi évekből tényleg rengeteg pozitívumról számolhatok be. Az iskolák új hangszerparkkal gazdagodnak, vannak digitális kottáink, s évek óta 100 ezer gyerek akar zenét tanulni, s még a pandémia idején is csak 1000-1500 fővel csökkent a létszám. Akadnak érdekes, új területek is, hiszen nagyon sok kérdést kapunk az egyházi iskoláktól, ahol van művészeti oktatás is, szeretnék is ezt folytatni, csak nincs hozzá gyakorlatuk. Valószínűleg külön csoportot alakítunk a számukra, s velük is gazdagodik az MZMSZ.

Réfi Zsuzsanna